

សេចក្តីប្រកាសសុទ្ធត្រូវថាមិនវេទិកា

ឯកឧត្តម សាបូ អូហ្សាណូ រដ្ឋលេខាធិការក្រសួងបរិស្ថាន

វេទិកាជាតិលើកទី៣ ស្តីពីការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ

សណ្ឋាគារសូហ្វីតែល ភូគីត្រា រាជធានីភ្នំពេញ ថ្ងៃទី៧ ខែវិច្ឆិកាឆ្នាំ ២០១៣

- ឯកឧត្តម លោកជំទាវ សមាជិក សមាជិកាពរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា ជាទីគោរព
- ឯកឧត្តម លោកជំទាវ ឯកអគ្គរដ្ឋទូត តំណាងអង្គទូត ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ អង្គការសង្គមស៊ីវិល អង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល វិស័យឯកជន គ្រឹះស្ថានសិក្សា និងប្អូនៗយុវជន សិស្ស និស្សិតទាំងអស់ជាទីមេត្រី
- ឯកឧត្តម លោកជំទាវ លោក លោកស្រី ភ្ញៀវកិត្តិយសជាតិ និងអន្តរជាតិ សមាជិក សមាជិកានៃអង្គវេទិកាទាំងមូលជាទីមេត្រី

ជាបឋម ជូសមុខឱ្យឯកឧត្តមរដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងបរិស្ថាន និង គណៈកម្មាធិការគ្រប់គ្រងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ ខ្ញុំសូមថ្លែងអំណរគុណដោយស្មោះ អស់ពីដួងចិត្តដល់សមាជិក សមាជិកានៃអង្គវេទិកាទាំងមូល ចំពោះការចូលរួមយ៉ាងសកម្ម និងការ ខិតខំប្រឹងប្រែងសម្រេចបានលទ្ធផលជាផ្លែផ្កា ក្នុងអំឡុងពេលដំណើរការវេទិកាជាតិអស់រយៈពេលបីថ្ងៃកន្លងមកនេះ។ អនុសាសន៍ ប្រកបទៅដោយខ្លឹមសារសំខាន់ៗ ដែលយើងបានទទួលពីវេទិកានេះ គឺជាត្រីវិស័យតម្រង់ទិស និងគាំទ្រដល់ កិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែងរបស់យើង នៅក្នុងការឆ្លើយតបទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ នាពេលខាងមុខ។

ឯកឧត្តម លោកជំទាវ លោក លោកស្រី ជាទីគោរព

យើងទាំងអស់គ្នាបានយល់យ៉ាងច្បាស់ថា វេទិកាជាតិលើកទី៣ ដែលកំពុងតែឈានទៅរកទីបញ្ចប់នាពេលនេះ បានផ្តល់ឱកាសឱ្យយើងពង្រឹងការយល់ដឹង និងចំណេះដឹង អំពីវិទ្យាសាស្ត្រនៃការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ រួមទាំងមូលហេតុ និងផលប៉ះពាល់របស់វា ផងដែរ។ យើង បានយល់ដឹងកាន់តែប្រសើរឡើងថា ការឆ្លើយតបទៅនឹងបញ្ហាប្រែប្រួលអាកាសធាតុ ដែលជាបញ្ហាអភិវឌ្ឍន៍អន្តរវិស័យ ទាមទារនូវវិធីសាស្ត្រដោះស្រាយដែលមានលក្ខណៈយុទ្ធសាស្ត្រ សមាហរណកម្ម ការសម្រប សម្រួល និងមានការចូលរួមពីគ្រប់ជាន់ថ្នាក់ ក្នុងការរៀបចំផែនការ នៅគ្រប់លំដាប់ថ្នាក់។ គោលនយោបាយ និងបរិធានច្បាប់សមស្របក៏មានសារៈសំខាន់ដូចគ្នាដែរ។ យើងក៏បានយល់ទៀតថា កត្តាផ្សេងៗទៀត ដូចជា ស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធ ធនធានហិរញ្ញវត្ថុ ការសម្របសម្រួលល្អ សមត្ថភាព ខ្ពស់ និងកិច្ចសហប្រតិបត្តិការក្នុងនិងក្រៅតំបន់ គឺជាលក្ខខណ្ឌចាំបាច់ដែលតម្រូវឱ្យមានជាមុន សម្រាប់គាំទ្រការអនុវត្តផែនការយុទ្ធសាស្ត្ររបស់យើង ឱ្យទៅជាសកម្មភាពជាក់ស្តែង ហើយនាំមកនូវ លទ្ធផលពិតប្រាកដ ដែលនឹងជួយជម្រុញដំណើរឈានឆ្ពោះទៅរកការអភិវឌ្ឍប្រកបដោយរីករាយ នៅក្រោមលក្ខខណ្ឌនៃអាកាសធាតុដែលកំពុងតែប្រែប្រួល។

ក្នុងអំឡុងពេលនៃពិធីបើកសម្តែងវេទិកា **សម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោ ហ៊ុន សែន** នាយករដ្ឋមន្ត្រីនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា និងជាប្រធានកិត្តិយស នៃ គណៈកម្មាធិការជាតិគ្រប់គ្រងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ បានលើកសរសើរពីសមិទ្ធផលដែលយើងសម្រេចបាន ក្នុងកិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែងរៀបចំផែនការយុទ្ធសាស្ត្រឆ្លើយតបនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុកម្ពុជា ដែល ត្រូវបានសម្តេចបានចាត់ជាឯកសារផែនការថ្នាក់ជាតិ សម្រាប់តម្រង់ទិស

ការងារឆ្លើយតបទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុនៅប្រទេសកម្ពុជា។ សម្តេចក៏បានផ្តល់ជាអនុសាសន៍យុទ្ធសាស្ត្រ គន្លឹះបន្ថែមទៀត សម្រាប់គាំទ្រដល់ដំណើរការដាក់ឱ្យប្រតិបត្តិការនៃ ផែនការនេះ ដោយផ្ដោតជាពិសេសលើការ កៀរគរធនធាន ការស្រាវជ្រាវនិងអភិវឌ្ឍន៍ ការផ្ទេរបច្ចេកវិទ្យា ការកសាងសមត្ថភាព និងការបង្កើនការយល់ដឹងជា សាធារណៈ។ អនុសាសន៍ របស់សម្តេចទាំងប៉ុន្មាន រួមផ្សំជាមួយ នឹងសមិទ្ធិផលដែលយើងសម្រេចបានពីវេទិកាជាតិ រយៈពេល៣ ថ្ងៃនេះ នឹងបង្កើតបានជាមូលដ្ឋានគ្រឹះដ៏រឹងមាំ សម្រាប់ គាំទ្ររាល់គ្រប់សកម្មភាពរបស់យើង ដើម្បី ឆ្លើយតបទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុនៅប្រទេសកម្ពុជា។ រូបភាពនៃជនរងគ្រោះទឹកជំនន់ថ្មីៗនេះ ដែលបាន ចាក់ស្រែះនៅក្នុងអារម្មណ៍យើងគ្រប់គ្នានៅឡើយ ក៏ដូចជា ការខូចខាតដែលគ្រោះអាកាសធាតុនេះបានបង្កដល់ សង្គមរបស់យើង គឺច្រើនលើសពីគ្រប់គ្រាន់សម្រាប់ឱ្យយើងទាំងអស់គ្នាធ្វើសកម្មភាពដោះស្រាយជាបន្ទាន់ក្លាមៗ នៅគ្រប់កំរិត និងគ្រប់ជាន់ថ្នាក់។

ចាប់តាំងពីវេទិកាជាតិលើកទី២ ស្តីពីការប្រែប្រួលអាកាសធាតុនៅចុងឆ្នាំ២០១១ មក កម្ពុជា សម្រេចបាន លទ្ធផលគួរឱ្យកត់សម្គាល់ នៅក្នុងកិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែងរបស់ខ្លួន ដើម្បីឆ្លើយតបនឹង ការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ។ ការ ប្រែប្រួលអាកាសធាតុបានក្លាយទៅជាប្រធានបទមួយដ៏សំខាន់មួយនៃរបៀបវារៈអភិវឌ្ឍន៍ជាតិ ដែល ត្រូវបានដាក់ បញ្ចូលជាបន្តបន្ទាប់ ទៅក្នុងកម្រិតថ្នាក់ក្រោមជាតិ និង ថ្នាក់សហគមន៍ តាមរយៈវិធីសាស្ត្រផ្សេងៗគ្នា។ កម្ពុជាបាន កៀរគរថវិកាបានប្រមាណ២៥០ លានដុល្លារសហរដ្ឋអាមេរិក សម្រាប់ប្រើប្រាស់ក្នុងការឆ្លើយតបទៅនឹងការប្រែប្រួល អាកាសធាតុ។ របាយការណ៍ អំពីកិច្ចដំណើរការរបស់វេទិកា បង្ហាញ ឱ្យឃើញថា ក្នុងរយៈពេលបីថ្ងៃកន្លងមក នេះ យើងបានសម្រេចនូវលទ្ធផលគួរជាទីគាប់ចិត្ត អាស្រ័យដោយមានការចូលរួមយ៉ាងសកម្មពីសំណាកសមាជិក សមា ជិកាទាំងអស់មកពីស្ថាប័នរាជរដ្ឋាភិបាល ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ អង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល គ្រឹះស្ថានសិក្សា និងវិស័យ ឯកជន ជាពិសេសការរួមចំណែកប្រកបដោយអត្ថន័យរបស់សហប្រធាន អ្នកជំនាញការ និងអ្នកធ្វើបទបង្ហាញជាតិ និងអន្តរជាតិ ដែលបានទទួលយក ដោយកក់ក្តៅនូវសេចក្តីអញ្ជើញរបស់យើង ឱ្យមកចូលរួម ចែករំលែកចំណេះដឹង និងបទពិសោធន៍ ញ៉ាំងឱ្យវេទិកានេះមានភាពរស់រវើក និងសម្បូររែបរែប។ ទាំងអស់នេះគឺជាវិភាគទានរួមចំណែកក្នុង ជំហានបន្ទាប់របស់យើង ដើម្បី ដោះស្រាយបញ្ហាប្រែប្រួលអាកាសធាតុនាពេលអនាគត ជាពិសេសការអនុវត្ត ផែន ការយុទ្ធសាស្ត្រឆ្លើយតបនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុនៅកម្ពុជា ដែលជា ឯកសារផែនការយោងថ្នាក់ជាតិ សម្រាប់ ណែនាំតម្រង់ទិសការឆ្លើយតបទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ របស់ភាគីពាក់ព័ន្ធទាំងអស់។

ការកិច្ចចំពោះមុខរបស់យើងគឺនៅមានច្រើនទៀត ៖ ការអភិវឌ្ឍគោលនយោបាយប្រែប្រួលអាកាសធាតុ ការពង្រឹងសមត្ថភាពបច្ចេកទេសនិងស្ថាប័ន ការស្រាវជ្រាវនិងអភិវឌ្ឍន៍ ការពង្រឹងកិច្ច សម្របសម្រួលនិងភាពជាដៃគូ ការអនុវត្តជាក់ស្តែងនូវវិធានការអាទិភាពនិងការពង្រីកសកម្មភាពនៅទីតាំងផ្សេងៗ ការកៀរ គរធនធាន ការលើក កម្ពស់ការអប់រំនិងការយល់ដឹង និងការ ចរចាថ្នាក់អន្តរជាតិអំពីការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ ជាពិសេសការ ត្រៀមរៀបចំ ជំហររបស់កម្ពុជាសម្រាប់ចូលរួមក្នុងសន្និសីទលើកទី១៩ នៃអនុសញ្ញាក្របខ័ណ្ឌសហប្រជាជាតិស្តីពីការប្រែប្រួល អាកាសធាតុ នៅទីក្រុងវ៉ាស៊ីនី ប្រទេសប៉ូឡូញ ដែលនឹងចាប់ផ្តើមនា សប្តាហ៍ក្រោយនេះ។ ជាការពិតណាស់ យើង មិនត្រូវចាត់ទុកវេទិកាជាតិលើកទី៣ នេះ ឬ វេទិកាជាបន្តបន្ទាប់ ថាជាលទ្ធផលសម្រេច ឬ ជាព្រឹត្តិការណ៍មួយដាច់ ដោយឡែកតែឯងនោះទេ ប៉ុន្តែត្រូវតែចាត់ទុកថា វាជាសមាស ធាតុមួយដែលមិនអាចខ្វះបាននៃកិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែង របស់យើង ដើម្បីឆ្លើយតបនឹងបញ្ហាប្រែប្រួលអាកាសធាតុ។ យើងត្រូវតែយល់ថា វេទិកានេះ ជាទីកន្លែងសម្រាប់ចែក រំលែកព័ត៌មាននិងបទពិសោធន៍ថ្មីៗ ពិនិត្យឡើងវិញនូវវឌ្ឍនភាពនិងបរាជ័យរបស់យើង ពិភាក្សាអំពីជំហានទៅមុខ ព្រមទាំងលើកកម្ពស់ការសម្របសម្រួលនិងភាពជាដៃគូរបស់យើង។ នៅក្នុងស្ថានភាព ដែលធនធានមានកម្រិត តែ

តម្រូវការមានខ្ពស់ ការសម្របសម្រួលប្រកបដោយគុណភាព គឺជាមូលដ្ឋានគ្រឹះដ៏រឹងមាំសម្រាប់ធានាឱ្យបាននូវការឆ្លើយតបទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព ក្នុងចំណោមស្ថាប័នរាជរដ្ឋាភិបាល ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ អង្គការសង្គមស៊ីវិល គ្រឹះស្ថានសិក្សាស្រាវជ្រាវ និងវិស័យឯកជន។ សុខដុមរម្យនីយកម្មក្នុងចំណោមដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ ដែលជាគោលការណ៍ស្នូលនៃប្រសិទ្ធភាពជំនួយ គួរត្រូវបានអនុវត្តផងដែរ ក្នុង កិច្ចសហប្រតិបត្តិការងារប្រែប្រួល អាកាសធាតុ។ លើសពីនេះទៀត ខ្ញុំសូមសង្កត់ធ្ងន់ពីតួនាទីដ៏សំខាន់នៃភាពជាដៃគូរវាងវិស័យសាធារណៈនិងឯកជន នៅក្នុងការអនុវត្តវិធានការឆ្លើយតបទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ។ ដោយហេតុនេះ រាជរដ្ឋាភិបាលមានការប្តេជ្ញា ចិត្តខ្ពស់ ក្នុងការបង្កើតនូវបរិស្ថានប្រកបមួយ ដែលអនុញ្ញាតឱ្យមានការចូលរួមពេញលេញ ពីសំណាក់វិស័យឯកជន នៅក្នុងការឆ្លើយតបទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ ទាំង ក្នុងការកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ ទាំង ការចាត់វិធានការបន្សំ ។

ខ្ញុំសូមបញ្ជាក់ជាថ្មីម្តងទៀតអំពីការប្តេជ្ញាចិត្តរបស់យើង ដើម្បីធ្វើការជាមួយដៃគូទាំងអស់ ក្នុងការ ដោះស្រាយបញ្ហាប្រែប្រួលអាកាសធាតុ។ គឺដោយសារតែកម្ពុជាគឺជាប្រទេសអភិវឌ្ឍន៍តិចតួចនេះហើយ ដែលសបញ្ជាក់ថា យើងពុំអាចព្រងើយកន្តើយមិនយកចិត្តទុកដាក់នឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុបានទេ ពីព្រោះការខាតបង់ដោយសារ បញ្ហានេះក្នុងករណីមិនធ្វើអ្វីសោះ និងមានច្រើនលើសពីបរិមាណនៃ ការចំណាយលើការចាត់វិធានការទប់ស្កាត់នា ពេលបច្ចុប្បន្ន។ នេះគឺជា គតិបណ្ឌិតនៃ “គោលការណ៍បង្ការជាមុន” ដែលសមស្របបំផុតនៅក្នុងបរិបទសង្គមរបស់ យើង។ ជាការពិតណាស់ ពិភពលោកគឺមិន មានយុត្តិធម៌ប៉ុន្មានទេចំពោះប្រទេសយើង ដោយហេតុថា ការរួម ចំណែករបស់យើងនៅក្នុងការបង្កបញ្ហានេះគឺមានស្ទើរតែច្បាប់បំផុត ទាំង ក្នុងអតីតកាល និង ពេលអនាគត។ ដោយពិតទៅ យើងគឺជាជនរងគ្រោះរបស់បញ្ហាមួយ ដែលយើងមិនមែនជាមូលហេតុផងនោះទេ។ ទោះជាយ៉ាង ណាក្តី យើងមានបំណងចង់ ជាផ្នែកមួយនៃដំណោះស្រាយបញ្ហាសកលនេះ។ ព្រោះថា ការដោះស្រាយបញ្ហាប្រែ ប្រួលអាកាសធាតុ មិនមែនគ្រាន់ជាជម្រើសមួយនោះទេ តែ គឺជាផ្លូវតែមួយគត់ដើម្បីធានាដល់ការរស់រានមានជីវិត និងការរីកចម្រើនរុងរឿង។ ពីព្រោះយើងជឿជាក់ថា ការ ចូលរួមដោះស្រាយបញ្ហាប្រែប្រួលអាកាសធាតុនឹងផ្តល់នូវ ប្រយោជន៍ ទាំងផ្នែក នយោបាយ សេដ្ឋកិច្ច បរិស្ថាន និងបច្ចេកវិទ្យា។ សំខាន់បំផុត ដោយសារ យើងជឿជាក់ថា យើងអាចបង្វែរវិបត្តិនៃការប្រែប្រួលអាកាសធាតុនេះ ឱ្យទៅជា ឱកាសថ្មី សម្រាប់ការអភិវឌ្ឍមួយដែលបែតងបញ្ចេញ កាបូនតិច ធន់នឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ សមធម៌ ចីរភាព និងពឹងផ្អែកលើចំណេះដឹង។

ជាមួយនឹងអាណត្តិផ្លូវច្បាប់ដែលរាជរដ្ឋាភិបាលបានប្រគល់ឱ្យ គណៈកម្មាធិការជាតិគ្រប់គ្រងការប្រែប្រួល អាកាសធាតុ ដែលមានក្រសួងបរិស្ថានជាប្រធាន ត្រៀមខ្លួនជាស្រេចដើម្បីបន្តបំពេញបេសកកម្មរបស់ខ្លួន ប្រកប ដោយការទទួលខុសត្រូវ ក្នុងការលើកកម្ពស់កិច្ចសហប្រតិបត្តិការ ការសម្របសម្រួល និងជំរុញភាពជាដៃគូ ដោយ សមធម៌ តម្លាភាព ប្រសិទ្ធភាព និងអាចទុកចិត្តបាន។ យើងប្តេជ្ញាលើកកម្ពស់ និងធានាឱ្យមានបរិស្ថានប្រកបមួយ ដែលត្រូវប្រែប្រួលអាកាសធាតុទាំងអស់ អាចមានឱកាសស្មើគ្នា ក្នុងការរួមចំណែកដោយពេញលេញ នៅក្នុងកិច្ច ខិតខំប្រឹងប្រែងដោះស្រាយបញ្ហាជាអាយុជីវិតនេះ។

ជាទីបញ្ចប់ ជូនសុខឱ្យ គណៈកម្មាធិការជាតិគ្រប់គ្រងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ ថ្នាក់ដឹកនាំ ព្រមទាំងមន្ត្រី រាជការរបស់ក្រសួងបរិស្ថាន ខ្ញុំ សូមថ្លែងអំណរគុណដល់សមាជិក សមាជិកានៃអង្គវេទិកាទាំងមូល ជាពិសេស ចំពោះសហប្រធានដឹកនាំ វាក្លិន និង អ្នកជំនាញការនានា ដែលបានចំណាយ ពេលវេលាដ៏មានតម្លៃ មក ចូលរួមក្នុង វេទិកាថ្នាក់ជាតិនេះ ដើម្បី ចែករំលែកចំណេះដឹង និងបទពិសោធន៍របស់ពួកគេ ហើយចូលរួមចំណែកយ៉ាងសកម្មនៅ ក្នុងការពិភាក្សា និងការផ្តល់នូវយោបល់ដ៏មានតម្លៃ។ ខ្ញុំសូមអរគុណជាពិសេស ដល់តំណាងវិស័យឯកជន

អង្គការជាតិ និងអន្តរជាតិ និងអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល ដែលបានមកចូលរួមនៅក្នុងការតាំងពិធីការប្រែប្រួល អាកាសធាតុនេះ។ ខ្ញុំ ក៏សូមថ្លែងអំណរគុណយ៉ាងជ្រាលជ្រៅ ចំពោះ សមាជិក សមាជិកា នៃ គណៈកម្មាធិការជាតិ គ្រប់គ្រងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ ក៏ដូចជាគណៈកម្មាការរៀបចំវេទិកាជាតិលើកទី៣ នេះ ចំពោះការខិតខំបំពេញ ភារៈកិច្ចរបស់ពួកគេ ក្នុងការរៀបចំដំណើរការវេទិកាជាតិនេះ ឱ្យប្រព្រឹត្តិទៅដោយជោគជ័យ។ ជាចុងក្រោយ ខ្ញុំសូម អរគុណជាពិសេសដល់អ្នកឧបត្ថម្ភរបស់យើង រួមមាន សហភាពអឺរ៉ុប កម្មវិធីអភិវឌ្ឍន៍សហប្រជាជាតិ (UNDP) ទីភ្នាក់ងារសហប្រតិបត្តិការអភិវឌ្ឍន៍អន្តរជាតិស៊ុយអែដ (Sida) ទីភ្នាក់ងារអភិវឌ្ឍន៍អន្តរជាតិដាណឺម៉ាក (DANIDA) កម្មវិធីបរិស្ថានសហប្រជាជាតិ (UNEP) វេទិកាអង្គការក្រៅរដ្ឋាភិបាល DanChurchAid និង CCCN ចំពោះការគាំទ្រឧបត្ថម្ភផ្នែកហិរញ្ញវត្ថុ សម្រាប់ដំណើរការវេទិកាជាតិទី៣ នេះ។

ខ្ញុំសូមជូនពរ ឯកឧត្តម លោកជំទាវ លោក លោកស្រី និងភ្ញៀវកិត្តិយសទាំងអស់ សូមជួបតែពុទ្ធពរទាំងបួន ប្រការ គឺអាយុ វណ្ណៈ សុខៈ និងពលៈកុំបីឃ្លៀងឃ្លាតឡើយ។ សូមប្រកាសបិទវេទិកាជាតិលើកទី៣ ស្តីពីការប្រែ ប្រួលអាកាសធាតុ ចាប់ពីពេលនេះតទៅ។ សូមអរគុណ។